

Начало>Съдебни процедури>Граждански дела>Признаване и принудително изпълнение на съдебни решения>

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Литва

1 Какво означава принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела?

Под изпълнение на съдебно решение се разбира изпълнението на задълженията, наложени с решението на страните в производството, т.е. страните извършват действията, посочени в решението, за да го изпълнят. За някои съдебни решения не се изисква специално изпълнение: решения за признаване и преустановяване, изменение или установяване на правоотношение. Решението може да бъде изпълнено въз основа на добросъвестността на страните, т.е. без мерки за принудително изпълнение, или принудително. Ако лицето, срещу което е издадено съдебното решение, не изпълни решението добросъвестно, кредиторът, който иска постановяване на решението, има право да подаде до съда молба за издаване на изпълнителен лист и да го предаде на съдебен изпълнител.

Съдебните изпълнители са упълномощени от държавата лица, които по искане на кредитора могат да предприемат действия посредством принудителни мерки за изпълнение на съдебното решение, което не се изпълнява добросъвестно.

Принудителното изпълнение на съдебни решения се урежда в част VI („Изпълнително производство“) от Гражданския процесуален кодекс на Република Литва и Заповед № 1R-352 на министъра на правосъдието от 27 октомври 2005 г. за одобряване на инструкция за принудително изпълнение на съдебни решения („Инструкцията“). Специфични правила, уреждащи принудителното изпълнение на съдебни решения, могат да бъдат установени и в други правни актове.

2 Кой орган или кои органи са компетентни да извършват принудително изпълнение?

Съдебните решения се изпълняват от съдебни изпълнители.

3 При какви условия може да се издаде подлежащ на принудително изпълнение документ или решение?

3.1 Производство

Изпълнителният лист, издаден въз основа на съдебно решение, се предоставя на съдебен изпълнител за принудително изпълнение от лице, което има право на това, т.е. от вискателя или от негов представител. Ако изпълнителният лист бъде представен на съдебния изпълнител от представител на вискателя, законът изисква възложените на представителя права да бъдат закрепени в пълномощно, издадено и оформено в съответствие със закона, т.е. пълномощните, представени от физически лица, трябва да бъдат нотариално заверени, а пълномощното, представено от представителя на юридическо лице, може да бъде одобрено от съответния орган на юридическото лице. Ако адвокат или негов помощник представя изпълнителния лист на съдебния изпълнител, адвокатът или неговият помощник трябва да предостави на съдебния изпълнител и писмен договор с клиента или друг документ, в който са посочени техните права и задължения, включително обхватът им. Изпълнителните листи за събиране на парични вземания се разпределят на съдебните изпълнители чрез Информационната система на съдебните изпълнители съгласно процедурата, определена в Инструкцията: пропорционално на всички съдебни изпълнители, работещи в съдебния район, като се вземат предвид категориите изпълнителни листи и сумите за събиране, посочени в Инструкцията, и се гарантира, че нов изпълнителен лист за събиране на вземания от същия длъжник се възлага на съдебния изпълнител, който вече извършва събиране на вземания от този длъжник, освен ако новият изпълнителен лист не е приложен в рамките на териториалната компетентност на този конкретен съдебен изпълнител. В рамките на три работни дни от получаване на изпълнителния лист или незабавно в случаите на неотложно изпълнение съдебният изпълнител трябва да провери дали няма очевидни основания за неприемане на изпълнителния лист и за образуване на изпълнителното производство.

3.2 Основни изисквания

Изпълнителният лист може да бъде представен на съдебния изпълнител за принудително изпълнение от вискателя или негов представител, или от органа или длъжностното лице, които са издали изпълнителния лист. Ако длъжникът е физическо лице, съдебният изпълнител извършва принудително изпълнение въз основа на изпълнителния лист в съответствие с местоживеенето, местоработата или местонахождението на активите на това лице. Ако длъжникът е юридическо лице, съдебният изпълнител извършва принудително изпълнение въз основа на изпълнителния лист по седалището на длъжника или местонахождението на активите на длъжника.

Изпълнителният лист трябва да бъде представен в рамките на давностния срок, приложен за молбите за принудително изпълнение.

Изпълнителните листи въз основа на съдебни решения могат да бъдат предявени за принудително изпълнение в рамките на пет години от влизането в сила на съдебното решение. Срокът за предявяване на изпълнителни листи въз основа на съдебни решения, които подлежат на незабавно изпълнение, започва да тече от първия ден след постановяване на съдебното решение.

Изпълнителният лист се приема за принудително изпълнение, когато вискателят заплати на съдебния изпълнител административните разноски по изпълнителното производство. В зависимост от финансовото състояние на вискателя — физическо лице, съдебният изпълнител може да се откаже от плащането на всички или на част от разноските по принудителното изпълнение, или да отложи плащането до приключване на изпълнителното производство.

4 Цел и естество на принудителните мерки

Мерките за принудително изпълнение включват:

събиране на вземания от средствата и активите или имуществените права на длъжника;

събиране на вземания от активите и паричните средства на длъжника, държани от други лица;

забрана за други лица да прехвърлят парични средства или имущество на длъжника, или да изпълняват други задължения от негово име;

конфискация на документи, удостоверяващи правата на длъжника;

събиране на вземания от заплатата, пенсията, безвъзмездните средства или други доходи на длъжника;

конфискация от длъжника на определени вещи, посочени в съдебното решение, и предаването им на вискателя;

управление на активите на длъжника и използване на приходите за целите на събирането на вземания;

задължение на длъжника да извърши или да се въздържа от извършване на определени действия;

прихващане на насрещни вземания;

други мерки, предвидени в закона.

Може да се прилагат едновременно повече от една мярка за принудително изпълнение.

4.1 Кои видове активи могат да бъдат предмет на принудително изпълнение?

Ако длъжникът е физическо лице, следните активи са обект на събиране на вземания:

ипотеки и обезпечения, ако събирането на вземането е в полза на ипотечния кредитор или на държателя на обезпечението;
парични средства, имуществени права, ценни книжа, заплати, безвъзмездни средства или други доходи или движимо имущество, собственост на длъжника;

недвижимо имущество, собственост на длъжника;

зеделска земя, собственост на длъжника, ако основната дейност на длъжника е земеделие;

мястото, където длъжникът живее.

Ако длъжникът е юридическо лице, следните активи са обект на събиране на вземания:

ипотеки и обезпечения, ако събирането на вземането е в полза на ипотечния кредитор или на държателя на обезпечението;

парични средства, имуществени права, ценни книжа, произведени стоки и друго движимо и недвижимо имущество, което не се използва пряко или не е пригодено за пряко използване в производствения процес, с изключение на административни помещения;

други активи;

недвижима собственост, необходима за производството, както и суровини и материали, машини, оборудване и други капиталови стоки, използвани пряко в производството.

4.2 Какви са последиците от принудителните мерки?

Мерките и процедурите за принудително изпълнение се различават в зависимост от това дали се изпълнява принудително парично или непарично задължение и дали средствата, доходите или други активи на длъжника подлежат на събиране.

Ако се извършва принудително изпълнение на парично задължение и събирането на вземането е насочено към средства на длъжника, държани от кредитни и платежни институции или институции за електронни пари, съдебният изпълнител изпраща на тези институции — чрез информационната система за налагане на ограничения върху паричните средства — разпореждане за ограничаване на използването на средствата на длъжника или за принудително дебитиране на средствата на длъжника за покриване на дълга и разноските по изпълнението.

Ако съдебният изпълнител установи, че средствата или други активи на длъжника се държат от трети лица (съдебният изпълнител има право да получи тази информация, както и информация за това дали третите лица са длъжни да изплатят средствата на длъжника, или да му прехвърлят други активи), тези средства се запорират.

Ако се извършва принудително изпълнение на парично задължение и събирането на вземането е насочено към доходите на длъжника, съдебният изпълнител ще представи изпълнителния лист на работодателя на длъжника или на друго лице, което плаща на длъжника. Определена част от доходите на длъжника се удържа от неговата заплата и еквивалентни приходи, докато дължимите суми не бъдат изцяло събрани.

Ако се извършва принудително изпълнение на парично задължение и събирането на вземането е насочено върху активите на длъжника, активите ще бъдат запорирани и продадени. Събирането на вземането не може да бъде насочено към активи на длъжника, ако длъжникът представи на съдебния изпълнител доказателства, че паричните средства могат да бъдат събрани в рамките на 6 месеца или, в случай на събиране от последното местоживееие на длъжника — в рамките на 18 месеца, като се правят удържки от доходите на длъжника в размер на законоустановената сума. Събирането на вземане може да бъде насочено по местоживееенето на длъжника само ако сумата, която трябва да бъде събрана, е по-голяма от 4 000 EUR. По молба на длъжника или на членовете на неговото семейство, след като даден апартамент или къща са станали предмет на възбрана с цел събиране на неплатени суми за енергия и комунални и други услуги, съдът може да постанови, че не може да се извършва събиране на суми от последния апартамент, къща или от част от тях, в които въпросните лица трябва да живеят. При това съдът може да вземе предвид финансовото състояние и интересите на децата, хората с увреждания и групите в неравностойно положение.

Запорът на активите на длъжника е временна забрана или ограничение на собствеността или на отделен компонент на собствеността (управление, използване или разпореждане), наложена върху активите на длъжника.

Запорът може да бъде извършен от съд или от съдебен изпълнител.

Съдът налага запор върху активите чрез решение, включващо прилагането на временни обезпечителни мерки. Запорираните средства не трябва да надвишават размера на вземането. Съдът може да отмени такова решение по искане на засегнатите лица или, в определени случаи, по своя инициатива. Когато съдът е разгледал делото и е отхвърлил иска, временните обезпечителни мерки остават в сила до влизането в сила на решението му, а ако след като съдът е приложил временни обезпечителни мерки, искът бъде уважен, временните обезпечителни мерки се прилагат до изпълнението на решението му.

Съдебните изпълнители, които изпълняват решение за принудително изпълнение, трябва да подпишат заповедта за запор, когато налагат запор върху активите на длъжника. Съдебните изпълнители могат да отменят заповедта за запор само ако са извършили запора. Стойността на имуществото на длъжника, иззето от съдебния изпълнител, не може да надвишава значително сумата, необходима за покриване на сумата, която трябва да бъде събрана, и разноските по изпълнението.

Осребряване на имуществото означава принудителна продажба на запорираните активи, принадлежащи на длъжника или на осигуряващия обезпечение, чрез търг, чрез дружества, занимаващи се с търговия или преобразуване на активи, прехвърлянето им на вискателя, продажбата им на купувач, предложен от длъжника, или всяка друга процедура за осребряване, предвидена в закона. В зависимост от основанията за налагане на запор и вида на включените активи, запорираното имущество се осребрява от съдебния изпълнител, от службите на Държавната данъчна инспекция или от брокери и фирми, които извършват публична търговия с ценни книжа, в съответствие с установената от закона процедура.

Недвижимото имущество на длъжника и други активи, вписани в съответствие със закона, на стойност над 2 000 EUR, както и друго движимо имущество с единична стойност над 30 000 EUR, се осребряват чрез търг. Други активи може да бъдат осребрени по други начини. Продажбата на търг се провежда по електронен път.

Длъжникът има право да намери купувач за активите, които ще бъдат продадени, преди началото на търга. Ако длъжникът намери купувач за активите, те се продават на намерения от него купувач. Активите могат да бъдат продадени на намерения от длъжника купувач за сума, която не е по-ниска от стойността на активите, посочена в заповедта за запор, или за по-ниска сума, която е достатъчна за пълното покриване на дълговете и разноските по изпълнението.

Осребряването на запорираното имущество погасява всички запори върху това имущество.

Ако са издадени изпълнителни листи по отношение на насрещни вземания на длъжника и кредитора, съдебният изпълнител прихваща сумите в съответствие с установената процедура. Ако е възможно да се възстанови цялата сума чрез прихващане в съответствие с установената процедура, не се предприемат други мерки за принудително изпълнение. Прихващането не може да се използва в производствата за издръжка.

Специфичните изисквания, приложими за принудително изпълнение на непарични задължения, са определени със закон.

При принудително изпълнение на съдебно решение за прехвърляне на упражняването на родителски права съдебният изпълнител извършва изпълнителните действия в присъствието на лицето, на което се прехвърля детето, и на представител на органа, отговарящ за защитата на правата на децата. Трябва да се осигури защита на правата на детето.

Ако на вискателя бъдат присъдени определени вещи, посочени в съдебното решение, съдебният изпълнител конфискува тези вещи от длъжника и ги предава на вискателя.

Само лицата, посочени в изпълнителния лист, могат да бъдат преместени в жилищни помещения (или принудително изведени от такива помещения) съгласно съдебното решение. Ако е необходимо, може да бъде поискана помощ от полицията.

Ако не бъде изпълнено съдебно решение, с което длъжникът се задължава да извърши или да прекрати определени действия, които не са свързани с прехвърляне на активи или средства, съдебният изпълнител изготвя уведомление за това. Документът се изпраща на районния съд по местоизпълнението, който на свой ред разпорежда прилагането на последиците, посочени в съдебното решение (т.е. ако ответникът не изпълни решението в определения срок, ищецът ще има право да извърши действия или да предприеме мерки, за да осигури прекратяването на действията за сметка на ответника и същевременно да възстанови необходимите разходи от ответника); ако последиците не са посочени в съдебното решение, съдът ще разгледа въпроса за изменение на мерките за изпълнение на съдебното решение.

Ако само ответникът може да извърши или да прекрати действията, посочени в съдебното решение, и той не изпълни решението, може да му бъде наложена глоба в полза на ищеца и да бъде определен нов срок за изпълнение на решението. Заплащането на глобата не освобождава длъжника от задължението да извърши или да прекрати действията, посочени в съдебното решение.

4.3 Какъв е срокът на действие на тези мерки?

Изпълнителните листи въз основа на съдебни решения могат да бъдат предявени за принудително изпълнение в рамките на пет години от влизането в сила на съдебното решение. Срокът за предявяване на изпълнителни листи въз основа на съдебни решения, които подлежат на незабавно изпълнение, започва да тече от първия ден след постановяване на съдебното решение. Изпълнителните листи относно възстановяване на работа могат да бъдат представени за изпълнение в рамките на един месец, считано от първия ден след постановяването на съдебното решение.

В зависимост от въпросното решение, ако се претендират периодични плащания, изпълнителните документи са валидни за целия период, за който са присъдени плащанията, и срокът за представянето им за изпълнение започва да тече на всяка дата, на която изтича срокът за плащане.

Могат да бъдат определени конкретни срокове за принудително изпълнение на решенията на длъжностни лица или органи, които могат да бъдат изпълнени по задължителната процедура.

Ако срокът за представяне на изпълнителен лист бъде удължен по причини, които съдът счита за важни, съдът може да поднови удължаването, освен в случаите на предвидените в закона изключения, при които срокът не може да бъде удължен.

Мерките за принудително изпълнение, предприети от съдебния изпълнител, остават в сила, докато не бъдат отменени от него. Ако законосъобразността на действията на съдебния изпълнител бъде оспорена и съдът прецени, че жалбата е основателна или частично основателна, предприетите мерки или част от тях могат да бъдат отменени от съда, който разглежда жалбата.

Наложеният от съда заповест на имущество или наложените други временни обезпечителни мерки остават в сила, докато не бъдат отменени (заменени с друга мярка) от съда, който ги е наложил, или, в случай на обжалване, докато не бъдат отменени от по-висша инстанция.

Осребряването на заповестаното имущество погасява всички заповести върху това имущество.

Вж. също отговора на въпрос 3.2.

5 Има ли възможност за обжалване на решението, с което се постановява такава мярка?

Жалба срещу процесуалните действия, предприети от съдебните изпълнители, може да бъде подадена не по-късно от 20 дни от датата, на която лицето, подаващо жалбата, е узнало или е следвало да узнае за извършването или отказа за извършване на съответното действие, но не по-късно от 90 дни от датата, на която съответното действие е било извършено. Жалбата се подава до съдебния изпълнител. Съдебният изпълнител трябва да разгледа жалбата в срок от пет работни дни. Ако съдебният изпълнител откаже да уважи изцяло или частично жалбата, жалбата, придружена от разпореждането на съдебния изпълнител, се препраща до районния съд, в чиято компетентност е службата на съдебния изпълнител.

Мерките, предприети от съда, могат да бъдат отменени или изменени от същия съд или от по-висша инстанция в случай на обжалване.

6 Подлежи ли принудителното изпълнение на ограничения, по-специално във връзка със защитата на длъжника или сроковете?

Вж. също отговора на въпрос 3.2.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 11/07/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.